

Dnr: Fi2020/04247

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

Anna Wallentin
Anna.wallentin@energigas.se

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm den 11 januari 2021

Remissvar promemorian Slopad nedsättning av energiskatt på bränslen i vissa sektorer

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, har tagit del av rubricerad promemoria. Vi tackar för möjligheten att bidra med synpunkter och delger härmed vårt yttrande enligt Finansdepartementets remiss den 22 oktober 2020.

Sammanfattning

Energigas Sverige ställer sig bakom visionen om att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. För att visa att energigaserna har en central roll i omställningen till ett hållbart, cirkulärt och fossilfritt samhälle har Energigas Sverige, inom ramen för Fossilfritt Sverige och i samarbete med medlemsföretagen, tagit fram en klimatfärdplan som visar vägen mot en gemensam vision om att samtliga energigaserna som används i Sverige är helt fossilfria senast år 2045. Mot den bakgrunden instämmer Energigas Sverige i att det är viktigt att styra mot utfasning av fossila bränslen till 2045, men vi avstyrker tidplanen för förslaget genomförande. Omställningen behöver ske successivt och utan att äventyra svensk industris och det svenska jordbrukets konkurrenskraft på den globala marknaden. Energigas Sverige anser att en nedtrappning av skattenedsättningen behöver ske stegvis och varsamt, och med tillräckligt lång framförhållning för att berörda företag ska få möjlighet att hitta andra lösningar och ställa om. Finansdepartementet reflekterar själva över detta i den remitterade promemorian, och föreslår därför att skattenedsättningen ska slopas i två steg. Energigas Sverige instämmer i att förslaget bör genomföras stegvis men håller inte med om att tid och möjlighet för anpassning ges genom att nedsättningen slopas i två steg, som båda sker inom ett år med ett första steg redan den 1 juli 2021. Som förslaget är utformat nu bidrar det inte till att uppfylla de mål som föranleder dess införande.

Energigas Sverige anser att konsekvensanalysen är bristfällig och att den snarare utgör en nulägesbeskrivning än en analys av hur förslagen är tänkta att hjälpa industrin och jordbruket att ställa om till förnybart, samt vilka effekter åtgärderna får för de berörda sektorerna.

Istället för att riskera industrins konkurrenskraft bör regeringen skapa bättre förutsättningar för omställningen inom industrin. Befintliga styrmedel, som exempelvis EU:s system för handel med utsläppsrätter, EU ETS, behöver justeras för att möjliggöra att samdistributed biogas och biogasol får tillgodoräknas inom EU ETS. Dessutom behövs styrmedel som omfattar gas som används som råvara i till exempel kemikalieindustrin. Energigas Sverige uppmanar regeringen att ta fram en nationell strategi för industrins tillgång till förnybara gaser.

Jordbrukssektorn står inför en stor utmaning att minska sina klimatutsläpp samtidigt som konkurrenskraften inom det svenska jordbruket behöver stärkas. Istället för att driva igenom en minskad skattebefrielse så snabbt och med så kort framförhållning att jordbruken inte kan ställa om, finns det bättre förslag för att minska klimatpåverkan. Ett exempel på det är att införa ett permanent stöd för rötning av substrat från jordbruket och avfallssektorn. Utsläpp av metan från hantering av stallgödsel svarar för en betydande andel av jordbrukets klimatpåverkan och rötning av gödsel och tillvaratagande av biogas är ett effektivt sätt att minska detta problem.

Gasbranschens klimatfärdplan

Energigas Sverige ställer sig bakom visionen om att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. För att visa att energigaserna har en central roll att spela för omställningen till ett hållbart, cirkulärt och fossilfritt samhälle har Energigas Sverige, inom ramen för Fossilfritt Sverige och i samarbete med medlemsföretagen, tagit fram en klimatfärdplan¹ som visar vägen mot gasbranschens gemensamma vision om att samtliga energigas som används i Sverige är helt fossilfria senast år 2045. Gasbranschens klimatfärdplan visar att energigas användningen behöver öka för att lösa flera av de stora samhällsutmaningarna.

Slopad nedsättning av energiskatt på bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet

Omställningen av industrin behöver ske successivt utan att äventyra svensk industris konkurrenskraft

Energigas Sverige vänder sig framförallt emot att den slopade nedsättningen genomförs så snabbt och med alldeles för kort framförhållning. Industrin konkurrerar på en global marknad och de politiska styrmedlen är i hög utsträckning av internationell karaktär. Sverige kan och ska påverka utvecklingen i dessa sektorer med sikte på utfasning av fossila bränslen till 2045, men omställningen behöver ske successivt och utan att äventyra svensk industris konkurrenskraft på den globala marknaden. Sverige ska bli ett fossilfritt välfärdsland med en konkurrenskraftig industri, inte en exportör av miljöpåverkan och klimatutsläpp. Om skattenedsättningen ska trappas ned, så bör det ske stegvis och med bättre framförhållning, för att berörda företag ska få möjlighet att hitta andra lösningar och ställa om. I annat fall riskeras konkurrenskraften och verksamheterna och utsläppen flyttar utomlands. Resultatet blir förlorade arbetstillfällen, och Sverige tappar sin viktiga roll som föregångare i den globala klimatomställningen. I den remitterade promemorian framgår att Finansdepartementet är medveten om denna problematik och att syftet med att den slopade nedsättningen föreslås ske i två steg är att skapa förutsebarhet och ge aktörerna möjlighet att anpassa sig. Energigas Sverige instämmer i att den slopade nedsättningen bör genomföras stegvis men håller inte med om att tid och möjlighet för anpassning skapas genom att nedsättningen slopas i två steg, som båda sker inom ett år med ett första steg redan den 1 juli 2021.

Regeringen har tidigare beslutat om att biogasol ska befrias från energiskatt och koldioxidskatt från och med den 1 januari 2021. Det är mycket positivt. Det är viktigt att de förnybara alternativ som kan ersätta fossila bränslen ges goda förutsättningar både avseende produktion och användning. Tillgången till biogasol kommer att öka i takt med att nya bioraffinaderi byggs ut, och skattebefrielsen ökar möjligheterna för de aktörer som använder gasol, att successivt övergå till användning av biogasol. Men genom att slopa dagens energiskattebefrielse med mycket kort framförhållning, riskeras denna omställning. Gasol användarna har väntat länge på skattebefrielsen av biogasol. Energigas Sverige anser att det skulle vara mycket olyckligt att i detta läge höja beskattningen av gasol, innan förutsättningarna och tillräckliga volymer finns för att ställa om till biogasol.

¹ <https://www.energigas.se/library/2778/gasbranschens-faerdplan-2.pdf>

Skapa förutsättningar för omställning innan piskan tas fram – samdistribuerad biogas och biogasol ska tillgodoräknas inom EU ETS!

En stor del av den industriella användningen av energigaser saknar idag fungerande styrmedel för omställningen till förnybara bränslen. Det gäller energigaser som används som råvara inom industrin samt energigaser som används inom EU:s system för handel med utsläppsrätter, EU ETS. Avseende energigaser som används som råvara beskrivs situationen lite närmare under nästa rubrik nedan.

Det finns företag som redan använder 100 procent biogas för sin energianvändning. För andra industrier utgör naturgas en 4bro till fossilfrihet. De har valt att byta ut olja mot naturgas eller gasol för att minska sina utsläpp och för att skapa förutsättningar för att successivt övergå till biogas eller biogasol. Syftet med EU ETS är att utsläppen ska minskas på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, det vill säga göra det möjligt att minska utsläppen där det kostar minst. Men detta stämmer inte för många industrier och energiproduktionsanläggningar som använder naturgas eller gasol som bränsle och successivt väljer att växla över till biogas eller biogasol som en del av omställningen. Det innebär att företag inom EU ETS som väljer att använda biogas, ett av de mest klimateffektiva bränslen som finns, inte får tillgodoräkna sig biogasinblandningen som emissionsfaktor noll i de fall gasen har distribuerats tillsammans med naturgas på gasnätet.

Biogas och biogasol som samdistribueras med naturgas via gasnät saknar alltså idag fungerande styrmedel för att ställa om till förnybart i Sverige. Energigas Sverige har den 16 oktober 2019 hemställt till regeringen om en ändring av lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter så att emissionsfaktor noll får användas för samdistribuerad biogas. Förändringar i den så kallade MRR-förordningen² som nyligen beslutades innebär att EU-rätten nu möjliggör att biogas och biogasol som samdistribueras med naturgas kan fördelas via exempelvis avtal. Det är nu viktigt att den möjligheten genomförs och tillämpas i Sverige så snart som möjligt.

Energigas Sverige anser att regeringen bör skapa goda förutsättningar för omställningen inom industrin, istället för att slopade skattenedsättningen så snabbt och med så kort framförhållning att Sverige riskerar att tappa vår konkurrensutsatta industri och bli en exportör av miljöpåverkan och klimatutsläpp. Genom att möjliggöra att samdistribuerad biogas och biogasol får tillgodoräknas inom EU ETS, kan förnybar gas ersätta naturgas eller gasol utan att industriernas konkurrenssituation riskeras.

Energigas Sverige uppmanar regeringen att ta fram en nationell strategi för industrins tillgång till förnybara gaser!

Energigas Sverige uppmanar regeringen att ta fram en nationell strategi för industrins tillgång till förnybara gaser. Svensk industri kommer att ha behov av energigaser även i det fossilfria samhället. En del industrier kan av processtekniska skäl inte konvertera sin gasanvändning till fasta eller flytande bränslen, eller ersätta den med el. Vi måste säkerställa att dessa industrier har tillgång till konkurrenskraftig förnybar gas i det fossilfria samhället.

Vi väntar fortfarande på att aviserade stödsystem ska införas för kraftigt ökad svensk produktion av biogas från rötning samt förnybara gaser från andra tekniker och råvaror som skogsrester. Då finns förutsättningarna för dessa sektorer att göra omställningen till ett konkurrenskraftigt pris. Viktigt att piskan inte kommer innan hindren tagits bort och rätt förutsättningar för omställningen finns på plats. Potentialen för inhemsk produktion är stor och investeringsviljan i produktionsanläggningar finns. Nu väntar vi på att styrmedel som realiserar produktionspotentialen ska komma plats.

² KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEFÖRORDNING (EU) 2018/2066 av den 19 december 2018 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 601/2012.

I Sverige har vi två viktiga styrmedel för minskade fossila koldioxidutsläpp, nämligen koldioxidskatt och EU ETS. Men inget av styrmedlen omfattar energigaser som används som råvara. Även denna användning måste bli förnybar om Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland. För att alla ska kunna vara med och bidra till att uppfylla målet behöver nya styrmedel tas fram för denna användning. EnergiGas Sverige uppmanar regeringen att ta fram förslag på stöd till användning av fossilfria råvaror inom exempelvis kemikalieindustrin.

En stor del av den energiintensiva industrin omfattas av EU ETS. Men för de industrier som använder biogas eller biogasol som samdistribuerats via gasnätet fungerar inte EU ETS, se problembeskrivning under föregående rubrik. EnergiGas Sverige uppmanar regeringen att åtgärda denna felaktighet i utformningen av EU ETS.

Konsekvensanalysen i remissen är bristfällig

EnergiGas Sverige anser att konsekvensanalysen är bristfällig och att den snarare utgör en nulägesbeskrivning än en analys av hur förslagen är tänkta att hjälpa industrin och jordbruket att ställa om till förnybart, samt vilka effekter åtgärderna får för de berörda sektorerna.

I konsekvensanalysen står heller ingenting om effekterna av det snäva införandet av skattehöjningen i relation till att de avtal som ligger till grund för leverans av bland annat gas vanligen tecknas för en period på 2-3 år. Företag som är mitt i ett befintligt avtal kan därmed inte en konkurrensutsätta en biogasupphandling.

Förslagen bidrar inte till att uppfylla de mål som föranleder dess införande

I promemorian anges att syftet med förslagen är att öka incitamenten för en effektivare energianvändning och att skapa en mer enhetlig energibeskattnings av bränslen. Hänvisning görs även till den nationella målsättningen om 50 procent effektivare energianvändning till år 2030 och det nationella klimatmålet.

Energieffektivisering är redan en viktig fråga för industrin av rena kostnads- och lönsamhetsskäl. Texten i promemorian ger intrycket att högre kostnader med automatik skulle kunna neutraliseras med enkla effektiviseringsåtgärder. Det stämmer inte. Konsekvenserna av förslagen i promemorian blir högre kostnader och sämre konkurrenskraft för de berörda företagen eftersom varken effektiviseringsåtgärder eller byten av bränslen kan kompensera för den ökade skattekostnaden som förslaget leder till. EnergiGas Sverige motsätter sig därför påståendet om att förslaget skulle ge ökade incitament för en effektivare energianvändning.

Förslaget är heller inte relevant i förhållande till det nationella klimatmålet. Det är i första hand EU ETS och den svenska koldioxidskatten som styr företagets utsläpp av klimatpåverkande gaser. Koldioxidskatten och EU ETS innebär redan i dagsläget mycket hårda krav på låga utsläpp av klimatpåverkande gaser i ett internationellt perspektiv. Däremot behövs åtgärder för samdistribuerad förnybar gas ska kunna tillgodoräknas inom EU ETS, mer om det under rubrik *Skapa förutsättningar för omställning innan piskan tas fram – samdistribuerad biogas och biogasol ska tillgodoräknas inom EU ETS*, ovan.

Energigaserna behövs i industrin och möjliggör omställningen!

Omställning från olja till gas i industrin leder till effektivare energianvändning

Användning av gas inom industrin bidrar till målet om att Sverige år 2030 ska ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005. Energigaserna erbjuder effektiv energianvändning i hela kedjan. Det är inte ovanligt att industrier som konverterar från olja till gas sänker sin energiförbrukning med omkring 40 procent och energigasförlusterna i ett gasnät är dessutom mycket små.

Energigaserna är avgörande för industrins omställning!

Användning av energigaser inom industrin bidrar till uppfyllandet av våra klimatmål! Förutom att naturgas och gasol successivt kan ersättas av biogas och biogasol sker en minskning av koldioxidutsläppen redan vid konvertering från olja till naturgas eller gasol. För varje kubikmeter olja som ersätts med naturgas eller gasol minskar koldioxidutsläppen med minst 15–25 procent. Energieffektiviseringen som blir ett resultat av konverteringen gör att utsläppsminskningen många gånger blir ännu större.

Svensk industri har under 1990- och 2000-talen ersatt stora delar av sin oljeanvändning med naturgas och gasol. Drivkrafterna har varit minskad miljöpåverkan och ökad konkurrenskraft. Svensk industri förbrukar idag omkring 12 TWh energigas,³ där merparten idag utgörs av naturgas och gasol. Energigas Sverige uppskattar att förnybartandelen i industrins energigas användning uppgår till 5–10 procent idag. Övergången från olja till gas är en omställning vi ska vara stolta över i Sverige. Genom den transformationen har industrin inte bara minskat sina klimatutsläpp. Den har också så gott som eliminerat sin påverkan på stora samhällsproblem som övergödning, förorening och hälsofarliga partikelutsläpp. Det är ett mycket bra första steg.

Fortfarande används omkring 4 TWh (2018) olja i industrin. Konkurrensutsatt industriell tillverkning behöver en tydlig politisk signal för att våga investera i en konvertering till gas. En kraftig skattehöjning som genomförs med kort framförhållning ger det motsatta. Energigas Sverige uppmanar regeringen att säkra industrins tillgång på förnybara gaser och ge tydliga signaler om att konvertering till gas är en enkel och konkurrenskraftig väg till en industri utan fossila bränslen. Att ersätta den resterande oljeanvändningen inom industrin med naturgas eller gasol skulle direkt minska Sveriges koldioxidutsläpp. När naturgas och gasol sedan ersätts med förnybar gas minskar utsläppen ytterligare.

Genom övergången från olja till gas har industrin lagt grunden för nästa steg – en successiv övergång till förnybara energigaser och en fossilfri industri. Industrin behöver inte göra några ytterligare kostsamma investeringar i ny teknik för att få det att hända. Investeringarna gjordes redan när företagen tog steget från olja till naturgas och gasol. När förnybar gas finns tillgängligt i tillräckliga mängder och till rätt pris kommer industrierna gå över till förnybar gas.

Slopade nedsättning av energiskatt på bränslen som förbrukas för yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet

Jordbrukssektorn står inför en stor utmaning att minska sina klimatutsläpp samtidigt som konkurrenskraften inom det svenska jordbruket behöver stärkas. Samma argumentation som Energigas Sverige angivit under de avsnitt som berör industrin ovan, gäller även för jordbruket. Den slopade skattebefrielsen drivs enligt förslaget igenom alldeles för snabbt och med för kort framförhållning för att jordbruken ska ställa om. Resultatet riskerar att bli ökade kostnader, försämrade konkurrenskraft och färre arbetstillfällen. Men inte omställning till förnybart.

Om regeringen vill styra mot minskad klimatpåverkan från det svenska jordbruket finns det bättre förslag som kan bidra till minskad klimatpåverkan utan att äventyra konkurrenskraften hos berörda företag. Som exempel kan nämnas ett permanent stöd för rötning av substrat från jordbruket och avfallssektorn. Utsläpp av metan från hantering av stallgödsel svarar för en betydande andel av jordbrukets klimatpåverkan. Rötning av gödsel och tillvaratagande av biogas är ett effektivt sätt att minska detta problem. Det finns betydande substrattillgångar som inte används i form av gödsel, restprodukter och energigrödor från åkermark, och från avfallssektorn, exempelvis matavfall.

³ Det är en grov uppskattning för år 2017 eftersom det saknas fullständig statistik över industrins energigas användning.

Inom jordbruket är det särskilt tydligt att biogasproduktion bidrar med betydande klimatnyttor.

Läckage av metan och lustgas undviks om gödsel används för biogasproduktion, i stället för att inte bearbetas. Biogas bidrar till en mer cirkulär ekonomi, förbättrad jordkvalitet och ökad kolinlagring i marken. Inhemskt producerad biogas kan bidra till regional tillväxt och förstärka de ekonomiska förutsättningarna för gröna näringar. Produktionen av biogas och biogödsel kan också skapa inkomster till jordbruket.

Med vänliga hälsningar

Maria Malmkvist
Vd

Anna Wallentin
Avdelningschef Marknad och
Kommunikation